Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

12.6.2018

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Suomen kanta kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES suosituksiin Itämeren vuoden 2019 kalastusmahdollisuuksista
Asiantuntijakuuleminen 14.6.2018

LAUSUNTO EHDOTUKSESTA SUOMEN KANNAKSI ITÄMERELLÄ SOVELLETTAVISTA KALASTUSKIINTIÖISTÄ VUONNA 2019

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) asiaa koskevaan neuvonantoon ja maa- ja metsätalousministeriön laatimaan perusmuistioon (MMM2018-00354) Suomen kannasta. SVK esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa.

NEUVONANTO LOHESTA

Neuvonanto sisältää arvion Itämeren lohen enimmäispyyntikiintiöistä (TAC), joiden mukaan kaupallisen kalastuksen lohenkalastuksen saaliit Itämeren pääaltaalla ja Pohjanlahdella eivät saa vuonna 2018 ylittää 116 000 lohta ja vastaavasti Suomenlahdella 11 800 lohta, mitkä vastaavat myös kuluvalle vuodelle annettuja suosituksia.

Neuvonannon mukaan pohjaluvuista tulee vuoden 2017 havaintojen perusteella vähentää hylkeiden vahingoittaminen lohien määrä, raportoimaton ja väärinraportoitu saalis sekä Venäjän osuus. Itämeren pääaltaalla ja Pohjanlahdella EU:n enimmäiskiintiöksi muodostuisi siten 64 943 lohta ja Suomenlahdella 8 777 lohta. Kuluvalle vuodelle myönnettyihin kiintiöihin verrattuina kiintiöt supistuisivat pääaltaalla ja Pohjanlahdella 29 prosenttia ja Suomenlahdella 12 prosenttia.

ICES:n mukaan väärinraportoidun lohen saalis kasvoi vuonna 2017 huomattavasti pääaltaalla ja Pohjanlahdella vuoteen 2016 verrattuna. Tämä johtuu puolalaisista, jotka raportoivat väärin peräti 30 500 lohta. Puolalaisten mukaan kalat ovat olleet meritaimenia, vaikka valvonta-aineiston perusteella saaliit ovat olleet lähes kokonaan lohta.

ICES esittää, että kalastus pääaltaalla ja Pohjanlahdella järjestetään jokikantakohtaisesti joko joessa tai jokisuilla ja mitoitetaan kunkin kalastettavan kannan mukaisesti. Näin vältetään useaan lohikantaa kohdistuva sekakantakalastus, joka pääaltaalla ja Pohjanlahden rannikolla uhkaa heikkoja lohikantoja. Heikkojen kantojen elvyttämiseksi tarvitaan kalastuksen säätelyä niiden syönnösalueiden lisäksi jokisuissa ja joissa sekä vaelluesteiden poistoja ja elinympäristökunnostuksia.

Pääosa Suomenlahden lohista ovat ICES:n mukaan istutettuja, joihin kalastus tulisi kohdentaa. Lohenkalastusta alueella ei tule lisätä ja villien lohikantojen kalastuskuolevuuden tulee olla mahdollisimman pieni. ICES suosittelee istukkaiden eväleikkauksia, jotta saadaan nykyistä selkeämpi käsitys villien lohien esiintymisestä ja niihin kohdistuvasta

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

12.6.2018

kalastuksesta. Kalastusta tulee Suomenlahdella ohjata kiintiöiden lisäksi mm. tehokkaammalla kalastuksen valvonnalla ja luonnonlohijokien suualueiden rauhoittamisella.

VALTIONEUVOSTON KANTA

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

Väärinraportoitua lohimäärää koskevan arvion huomioon ottaminen olisi vakavassa ristiriidassa suhteellisen vakauden kanssa ja johtaisi sen vääristymiseen. Keskeistä on saada tutkijoiden arvioima puolaisten harjoittama kalastus loppumaan.

Suomi kannattaa TAC:n pienentämistä tieteellisen neuvon mukaisen laskelman suuntaisesti. Ottaen huomioon arvioidun väärinraportoidun puolalaisten lohisaaliin määrän vaikutukset suhteelliseen vakauteen ja Itämeren lohen hoitosuunnitelman lähtökohtana olevan kalastuskuolevuuden arvon 0,1 Suomi voi hyväksyä ratkaisun, jossa TAC pidetään nykytasolla. Lisäksi Suomi katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot jo kuluvasta kalastuskaudesta alkaen valvovat tehostetusti, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta ja jos sellaista todennetaan, se viipymättä ja kokonaan eliminoidaan. Samalla tulee varmistaa, että kalastuksen valvontaan käytettävällä EU-rahoituksella varmistetaan valvonnan riittävät resurssit ja että valvontatoimi on vaikuttavaa.

SVK kiinnittää huomiota siihen, että
-Pyyntikiintiön pitäminen nykytasolla ei ole kansainvälisen merentutkimusneuvoston suosituksen mukainen.
-Pyyntikiintiötä ei liioin voi pitää nykytasolla, jos puolalaisten harjoittamaa laitonta lohen kalastusta ei saada loppumaan.
-Puolalaisten raportoimaton lohisaalis on noussut jo yli 30 %:iin kuluvan vuoden lohen pyyntikiintiöstä Itämerellä.
-Itämeren lohikantojen tilassa ei olla saavutettu tavoitteena olevaa 75% smolttituotantoa kattavasti. Tavoitteeseen pääsy vaatii sekakantakalastuksen vähentämistä Itämeren pääaltaalla ja lisäksi jokisuiden ja jokien kalastuksen säätelyä.

SVK painottaa, että puolalaisten harjoittama laiton lohenkalastus on ehdottomasti saatava loppumaan jo kuluvasta kalastuskaudesta alkaen

SVK esittää, että varovaisuusperiaatteen mukaisesti lohikiintiötä tulee pienentää ICES:n neuvonannon mukaisesti.

Suomenlahden lohen TAC

Suomen kannassa esitetään Suomenlahden lohikiintiön supistamista tieteellisen neuvonannon mukaisesti. Suomi voi kuitenkin, mikäli se on edellytys hyväksyttävän kokonaisratkaisun saavuttamiselle, hyväksyä TAC:in pitämisen nykytasolla. Lisäksi Suomi katsoo, että tulisi pyrkiä siihen, että kalastus kohdistuu istutettuihin kaloihin.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

12.6.2018

SVK kiinnittää huomiota siihen, että
-Pyyntikiintiön pitäminen nykytasolla ei ole kansainvälisen merentutkimusneuvoston suosituksen mukainen.
-Pyyntikiintiön pitäminen nykytasolla estäisi Suomenlahden pienten lohijokien villien kantojen elpymisen ja voi haitata myös Kymijoen lohikannan elpymistä, johon Suomi on panostanut kovasti viime vuosina.

SVK esittää, että varovaisuusperiaatteen mukaisesti lohikiintiötä tulee pienentää ICES:n neuvonannon mukaisesti.

Vapaa-ajankalastajien lohisaaliit Itämerellä

ICES on arvioinut vapaa-ajankalastuksen lohisaaliin olevan noin 32 400 kpl, joka on lähinnä uistelemalla saatua. Luken tilastojen mukaan suomalaiset vapaa-ajankalastajat saivat vuonna 2017 yhteensä 11 500 lohta, josta 90 % oli saatu uistelemalla. Arvion virhemarginaali on kuitenkin hyvin suuri (+/- 7 000).

SVK on selvittänyt suomalaisten lohenuistelua Suomen merialueella vuonna 2017. Vastauksia kyselyyn (Merilohen uistelijat-FB-ryhmä) saatiin 92 venekunnalta, joissa oli miehistönä 208 henkilöä. Kalastuspäiviä kertyi 746 ja välittömät kulut mitallista lohta kohden olivat 1081 euroa. Venekuntien yhteenlaskettu saalis oli 288 mitan täyttävää lohta. Kun lohta uistelevia aktiivisia venekuntia on Suomessa arviolta 300-400 kpl ja lisäksi otetaan mukaan vähemmän aktiiviset lohenuistelijat, saadaan uisteltujen lohien kokonaismääräksi noin 300-1 600 lohta vuonna 2017.

SVK pitää Luken tilastoa suomalaisten vapaa-ajankalastajien lohisaaliista Itämerellä ylisuurena ja viittaa sen omaan selvitykseen, jonka mukaan suomalaiset pyytävät korkeintaan 1 600 lohta vuodessa.

TURSKA
Itäisen ja läntisen turskakannan TAC
Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti. Lisäksi Suomi katsoo, että läntiseen turskakantaan kohdistuva kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

SVK pitää Suomen kantaa hyvänä.

MERITAIMEN
Itämeren meritaimenesta ei EU:ssa tehdä päätöksiä, koska se ei kuulu kiintiölajeihin. Vuonna 2017 antamassaan neuvonannossa meritaimenesta ICES ilmoittaa, että ko. neuvonanto koskee myös vuosia 2018 ja 2019.

ICES toteaa, ettei Itämeren meritaimenkannoille ole laadittu hoitosuunnitelmaa, joten neuvonanto perustuu varovaisuusperiaatteeseen. ICES:n mukaan meritaimenen kohden-

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Markku Marttinen

12.6.2018

nettua kalastusta ja sen sivusaaliiksi joutumista on vähennettävä monilla Itämeren alueilla villien kantojen suojelemiseksi. Lisäksi on tarpeen kunnostaa taimenen elinympäristöjä ja poistaa vaellusesteitä. Pohjanlahdella yksilötiheydet ovat pieniä ja taimenta joutuu paljon sivusaaliiksi. Suomenlahdella meritaimenkantojen tila on kehnoin Suomen ja Venäjän joissa.

SVK kiinnittää huomiota siihen, että
-Meritaimen ei kuulu kiintiölajeihin ja tätä asiaa ovat puolaiset pyrkineet käyttämään hyväkseen raportoidessaan lohia meritaimeniksi.
-Monien meritaimenkantojen tila on hälyttävän huono Itämerellä. Suomessa tilanne on Itämeren rantavaltioista kehnoin ja kaikki Suomen kannat ovat äärimmäisen uhanalaisia.
-Lohenkalastuksen säätely vaikuttaa uhanalaisten meritaimenkantojen kalastuskuolleisuuteen, koska lohipyydykset ovat sopivia myös meritaimenen kalastukseen.
-Suomen kansallisen lohi- ja meritaimenstrategian 2020 mukaan alkuperäisille meritaimenkannoille laaditaan elvytyssuunnitelmat vuoteen 2015 mennessä ja muiden meritaimenkantojen osalta hoitosuunnitelmat tehdään vuoteen 2018 mennessä. MMM on valmistellut Suomen alkuperäisten meritaimenkantojen elvytysohjelman, jonka luonnosta esiteltiin sidosryhmille tammikuussa 2017, mutta ohjelmaa ei edelleenkään ole vahvistettu.

Viitaten ICES:n neuvonantoon SVK esittää, että Suomen tulee vuoden 2017 tavoin ottaa kantaa myös Itämeren meritaimeneen.

SVK esittää, että Suomen tulee painottaa Itämeren heikkojen meritaimenkantojen elvyttämistä ja meritaimenkantojen huomioimista muiden lajien kalastusta säädeltäessä.

Lisäksi SVK esittää, että Suomen tulee edistää Itämeren meritaimenkantojen hoitosuunnitelman tekemistä sekä vahvistaa sen oma kansallinen meritaimenkantojen elvytysohjelma.

Ystävällisin terveisin

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Markku Marttinen
toiminnanjohtaja